

VELDEKE *J* bekèt

Wae sjriftj, dae bliftj...

3e kwartaal 2019

Zomerzunke

VELDEKE bekèt,
Jaorgank 11, nummer 3

Inhoud:

Waat gewaes is:

- Echter Dictee
- Declamatie finales
- "Ech...Opgehemeldj"

Waat nog kömtj:

- Info spellings-app
- Oetstepke
- Poëziewanjeling

Volgendj nummer:

Kömtj oet in september
Stökskes töt 15 augustus
te sture nao:

Veldeke Krink Ech,
p/a Oleanderstraat 2,
6101 BX Ech, of:
tvanwegberg@ziggo.nl

Web-site:

Kiek op www.veldeke.net
väör Limburgs nuuts,
op www.veldekekrinkech.nl
väör alles van de Krink.

Op Facebook:

Veldeke Krink Ech

Greun kamer

't Sjoanste bie 't ieëste Echter Dictee vónj ich waal de sfeer in waat ze bie wedstriedprogramma's op de televisie de "green room" numme. In oos Cultuurhoes dus de "Gooj kamer", noe "Grand café". Dao zote ze den bie-ein, de sjrievers-deilnummers, die nao 'ne depe zuch van verlichting van hunne stoel in de zaal wore opgestange, hun pepier bie de jury hawwe ingeleverdij en noe móste wachte. De jury zoot mit 'n aantal naokiekers 'n etage hoger.

Aafwachte woor 't. Wie lang det zoe doere, dao haw nemes 'n idee van. En nao de beeldjpresentatie van wie de zinne gesjreve hawwe mótte waere, woor d'r nog waal genóg te vertèlle en zelfs 'n bietje te steggele. Dae sfeer woor 't in oos greun kamer. Mer neet allein de deilnummers veuldje die spanning. Ouch de organisatie: de wirkgroepleje en Veldeke bestuur. Want zo'n dictee wille organisere is ein; 't ouch nog op 'n gooj meneer aafrónje is twee. Opluchting, wie det oeteindelik 't geval bleek bie de bekèndjmaking van de oetslaag en de prieze in det sfeervol "Wónjerkabinet".

Tót de Krink Ech behuure:

Aw Kirk, d'n Aosterberg, Baakhaove, Berkelieër, Brach, de Boesj, de Baek, Deetere, de Deelgaard, Ech, Echterbos, Gebrook, G'n Oea, 't Hènge, de Hei, Illikaove, Sint Joas, de Laak, Mariaveldj, de Nuujstadt, Ophaove, Pej, Pötbrook, Roostere, Sjaelberg, de Slek, Spaanshuuske, Staeveswaert, Vèsserswaert, Zöstere en alles waat dao ómhaer liktj.

1e Echter Dictee

Óngerwerp: 't Smaalste stökske Nederlandj.

1. Ech-Zöstere, 'n gemèndje in 't smaalste stökske Nederlandj, smaal genóg óm de boetelandse grenze te verkènne en breid genóg óm lekker te óntspanne en te genete. Gaontj g'r mit?
2. Hie in 't smaalste stökske Nederlandj wanjeltj en fietstj geer zoa van Belsj nao Pruses.
3. Geer kóntj gemekkelik 'ne halve marathon loupe vanaaf de mert in Maaseik nao 't westelikste puntj van Pruses en weer trök.
4. Oos gemèndje haet vääol te beje op 't gebied van cultuurhistorie en sjitterendje natuur; de diverse attracties in de ómgaeving zeen in hieël korte tied te bereike.
5. De Groatestraat is de winkelstraat in Ech, ze löptj vanaaf de Plats tót aan 't Bäövels Ènj; "zoo awd es de straote van Ech" is hie good te zeen.
6. Via de Pejjerstraat kómpjt g'r väärbie de äöverwaeg in Sjaelberg; neet vergaete in de kepel 'n kaeske aan te staeke.
7. Väärbie 't kruutspuntj bös se in Pej en oppe Brökwaeg passe-re w'r 't RIOS-monument, det ós duitj dènke aan 't landjskampioensjap van 1965.
8. Weer vervolge oze waeg en kómme oppe Boesj terech mit zien awd klooster; taegde de grens aan liktj Spaanshuuske mit zien bekèndj kepelke.
9. Weer gaon nao 't noorde nao de Deelgaard mit 't awd klooster van de Passioniste en efkes wujer zeen w'r in Pötbrook.
10. De Kawverwei vènje w'r op 't Hènge en ouch 't standjbeeldj van de sjaopsherder; van hie-oet is 't nog mer 'ne habbekrats nao Sint-Joas.
11. Aan de angere kantj van Pej liktj De Slek en van dao-oet kómme w'r langs "De Hoos" in Gebrook en Ophaove terech; aan de angere kantj van 't kanaal zeen w'r te gas in Aosterberg.
12. Wiltj g'r ouch nog nao Berkelieër? Det vèntj g'r richting Brach.
13. En den noe: de nuuj kerne: brèngtj èns 'n bezeuk aan de basiliek in Zöstere, ein van de aodste kirke van oos landj; vergaet daobie de sjatkamer neet in 't Stif.
14. Slaontj in de väärmalige Hieërligheid Detere de Koppelleberg neet äöver wo de Ouvermenkes snachs rónjdspoake.
15. In 't landj van de Borchgrave, Roostere, gaon w'r effe kieke bie en genete van 't vakmansjap van de smeed: siersmeedwerk, waopes en dènger vääor dageliks gebroek.
16. Moder Maas kóntj g'r bewónjere in Èllikhaove en Vèsserswaert; geer zultj verstèldj staon van de lèste óntwikkellinge van de Zandjmaas, óm äöverstruiminge in de kómmendje jaore bienao ónmäägelik te make.
17. Es geer in Detere de waeg äöverstaektj, kómpjt g'r in Baakhaove; dao struimtj de Vloodgraaf, beruchtj oet de 2e Waereldoorlog.
18. Weer treffe ós op 't ènj in 't dörpke mit de sjoane stadse naam De Nuujstadt bie de Foetelaers, wo g'r kóntj genete van 'n sjilde-rechtige aoj kern.
19. Weer haope det g'r d'rachter zeentj gekómme det 'n verblief in 't smaalste stökske 'n fieës is. Doe zóts d'r mer wone....

WAAT AL GEWAES IS

Dictee sjriev in 't Cultuurhoes...

Nao 'n lang periode van vöörbereiding kós op zóndig 24 mieërt 't ieëste Echter Dictee waere gehaoje. De gesjiedenis daarvan geit waal 'n jaor trök. Toen waerdje 't bestuur gevraagd of 'n dictee neet get zoe zeen vöör de Veldeke Krink. En det woor neet de ieëste kieër det die vraag koom. Kortóm: 't bestuur vónj 't waal 'n good idee, mer zoog gein mäögelijheid óm dit te gaon organisere. Genóg anger activiteite en boetedet móste versjillendje bestuursleje aangaeve det m'n zeker niks mieë d'rbie zoe kènne numme in verbandj mit persuenlike raeje: te drök, ziekdje thoes e.d.

De bal waerdje dus trök gelag bie degene dae mit de vraag koom: kiek mer of se minse vuns óm det mit dich te organisere. En zoa is geböördj. In betrèkkelik korte tied is 'ne wèrgroep tót standj gekómme van 5, later 4 leje, die al brainstormendj aan de slaag ginge. 't Contact en de aafstómmiting mit 't bestuur verleep via Piet Aben en incidenteel via de penningmeister en de vöorzitter. Want vööl zakes móste oppertied en good geregeldj waere: reservere van de zaal oppe Plats (dae toen nog neet klaor woor), vaslègke van de börgemeister es dae d'rbie zoe wille zeen, 't aanvraoge van geldj oet de stimuleringspot van Veldeke Limburg, 't opstèlle van 'n good dictee rónjd 'n bepaaldj thema, opstèlle van 'n reglemènt, 't oetzeuke van passendje prieze vöör de wènnieërs enz.enz. Genóg te doon dus. En det alles vöör de ieëste kieër, dus gein ervaring van wie m'n eerder haw gedaon. Waal get informatie van anger plaatse, die al 'n dictee kènne.

Daonaeve wól de wèrgroep ouch det potentiële deilnummers good beslage kóste aantraeje. Óm de spellingsregels nog èns ónder de aandach te brènge, waerdje 2 kieër 'ne Flitscursus spelling georganiseerdj. Dae waerdje – óndanks 't feit det hae mit de spellingscursus nao 10 jaor gestoptj woor – gegaeve door Piet Aben. En waerdje door de deilnummers ervare es 'n gooj herhaling en vöörbereiding.

Vööl werk dus verzatj en daoróm woor 't sjoan det op dae zóndigmiddig in de nog nuje zaal van 't Cultuurhoes 't leëste Echter Dictee gehaoje kós waere. Wèrgroeplid Ton Slijpen lèdje ós door 't programma. Vöorzitter Ton van Wegberg heet ederein hertelik

Zomer

't Eerste leech
van 'ne nuje daag
kruup lanksaam
euver 't rendje
van giester

de zón sjtruijt zaach
'ne waas van goud
en sjpegelt zich
in de douw op 't graas

de sjtraote zjwiege...

en druimend
in 'n zuchske windj
hange zeute geure
van kruuje en hui

de tied
leut zich drage
door de wermte

ich sjtap
oet de sjeem
en laot mich
omerme
door de zomer

*Els Zeegers-Koelen
Remunj*

welkom en wènsdje de 18 officieel deilnummers, mer ouch degene die “vöör spek en boane” – det wiltj zègke: aeve serieus, mer allein neet vöör ‘ne pries – mit deje vööl succes. Hae benaodrökdje det ‘t d’r neet óm geitj bie spelling altied mit ‘t road potload klaar te staon. ‘t Geitj ouch óm de sportieve oetdaging of ‘t dich löktj dae tekst mit zoa min mäögelik foute te sjriev. Limburgs blieve sjriev óm oos taal laevendj te haoje, is belangrieker den gans foutloos sjriev. Foute make moog, dao lieértj m’n van. Baeter foute make den neet durve in dien eige modertaal te sjriev. Daonao vroeg hae aan börgemeister Jos Hessels óm ‘t thema van ‘t dictee bekèndj te make. Det woor vöör de börgemeister gesneje kook, want de samestèllers van ‘t dictee (Piet Aben en Wil Vergoossen) hawwe alle zinne äöver ‘t “Smaalste stökske” van oos landj bedachtj. De börgemeister heel de korte toespraak in zien Reikels dialek. Hae haopdje det ‘t ‘n sjoan traditie zoe moge waere óm ‘n dictee in de gemèndje Ech-Zöstere te haoje. Hienao waerdje es äöpeningshanjeling de wisseltrofee ónthuldj.

Daonao begós ‘t dictee, vöörgelaeze in good Ech door Piet Aben. Edere zin ieës in zien gehieël en daonao in stökskes. Moesstil waerdje ‘t in de zaal en de inspanning hóng baove de taofels. Die inspanning waerdje van de deilnummers ‘n klein oer gevraagdj. Toen woor ‘t dictee aafgeloupe. Daonao waerdje de dicteeblajer van de deilnummers opgehaoldj en kós de jury van naokiekers aan de slaag. Vöör de aanwezige waerdje intösse in de zaal op groat sjerm de zinne getuuendj wie ze gesjreve hawwe mótte waere. Det gebäördje mit ‘n sjoan power-point (Limburgs waard?) prissentatie, gemaakt door wèrkgroep lid Ton Jetten. Zoadet ouch degene die hun dictee zelf wólle naokieke det kóste doen en verder ederein alvas ‘ne indrök kós kriege van ‘t resultaat. In ‘t “Grand Café”, de vreuger hoeskamer van ‘t museum, kóste de ervaringe en verwachtige mit ein oetgewisseldj waere. Knuip tèle en wachte tót de jury klaar zoe zeen. Det doerdje aeve, mer verleep waal gezellig.

Dae oetslaag koom taege 16.00 oer. ‘t Bekèndj make van de oetslaag waerdje officieel en sfeervol gedaon in ‘t “Wónjerkabinet” van ‘t Museum, wo ederein vanoet ‘t kefee haer woor gekómme. Naodet vöörzitter Ton van Wegberg ieës nog ederein haw bedanktj dae aan de vöörbereiding en oetveuring van ‘t dictee haw mitgewèrktj, volgdje de oetslaag. De oetslaag woor verrassendj gevarieerdj:

De minste foute en daomit wènnieër van ‘t 1e Echter Dictee: **Annette van Kempen oet Ohé en Laak**. Op de twieëde plaats: **Eddy Zeelen oet Nuth**. De dördje plaats woor vöör **Henk Hover oet Ech**. ‘n Kunstig gebakke krakeling van glaas, oet atelier Jansen in Zöstere, kregte ze mit nao hoes. Alle deilnummers kregte verder ‘n oorkonde es herinnering aan ‘t mitdoon aan dit dictee.

‘t leëste Echter Dictee moog es ‘n geslaagdje activiteit gezeen waere. Oeteindelik 18 deilnummers höbbe mitgedaon aan de wedstried en nog èns zoaget 20 persoane höbbe ‘t dictee ouch gemaaktj mer neet door de jury laote naokieke.

En det allemaol ónger ‘t motto: “Wae sjriftj, dae bliftj”

WISSELTROFEE Echter Dictee 2019

De Echter Krakeling-wisseltrofee van ‘t allerieëste Echter dictee is terech gekómme in Genoea en Laak. Vlak vöör ‘t bekèndjmake van de oetslaag van ‘t dictee goof Veldeke vöörzitter Ton van Wegberg in ‘t kort oetlèk äöver de depere beteikenis en symboliek van deze bezunjere trofee, ‘n idee van werkgroep lid Ton Jetten.

Óm te beginne woor d’r de alom bekèndje krakeling, es typisch Ech product. Mer noe gebakke in glaas, net wie de prieze vöör de plaatse 2 en 3, hie in versjillendje seerlike variaties. De standaard van de trofee haetj es basis ‘ne kånönklik blaw geglazuurdje (halve) bakstein, ‘n verwijzing nao ‘t belangriek kleiware-verleje van Ech. De roesvaste kroan van edelstaal baove de krakeling, es teike van kånönklike erkèning en Hof-leveranceer, same mit de aafdèkking aan de baove- en ziekantj van de stein, verwisj nao de beroemdje Goudlandjfabriek, van lang geleje oppe Loup.

Wujer van belang is ‘t opsrijf oppe kroan, “Wae Sjriftj, Dae Bliftj”, de boadsjap aan de deilnummers van de wedstried en aan alle dialeksjriev.ers.

Zoa stóng det klein ‘monumentje’ hieël passendj te wachte op en te straole vöör de wènnieër, in de museale ómgaeving van ‘t “Wónjerkabinet” van ‘t Cultuurhoes aan de Plats. Mit vööl, hieël vööl herinneringe aan de rieke historie van Ech.

Ech...opgehemeldj

De titel van de Echter Revue van dit jaor woor neet te vööl gezag vöör waat gebaoje is. 'n Geweldig gevarieerdj spektakel, zich aafspelendj in 2 tieds-periodes: vöör de pauze 1903 mit 'n indrökwèkkendj tiedbeeldj van 't stedje Ech mit de gewuuen boere bevolking en de notabelen, die alles vöör 't zègke hawwe. 'n Stökske gesjiedenis mit 'n kern van waarheid en 'n vleug fantasie. Nao de pauze de taegestèllinge van 't jaor 1986, wo-aan de meiste minse in de zaal nog volop herinneringe hawwe. Det woor aan de reacties te merke. De verhoudinge loge toen waal effe anges, zoawaal thoes es in de Echter samelaeving en politiek! En tösse die 2 periodes speeldje 't verhaal van de freules Ghyslène en Eugénie. Verbènjende factor, mer ouch bron van hilariteit.

75 Leje van oze Veldeke Krink höbbe op de zónnige paosdaagmiddig dees revue-oetveuring bezóchtj.

En wore al in de pauze en nao aafloop vol lof vöör dees oetveuring, die door waal 125 vriewillige mitwèrkendje op 't podium waerdje gebrach. Toneelspel, dans, zank en meziek in 'n aafwisselendje, mer ouch weer perfekt opein aafgestómdje produktie. Die van de Echter Revue kenne det nao al 25 jaor ervaring en 13 revues. En mit nao die 25 jaor merkbaar verjónging: de jeug duitj neet allein mit mer treutj ouch mieë oppe vöörgróndj. Det liektj op 'n garantie vöör de toekómst.

De óntvangst tösse 13 en 14 oer in de "foyer" bie 't Euro-Detach theater woor mit 'n drenkske. En in de pauze koom dao ouch nog 'n lekker hepke bie. Óm 2 oer begós de oetveuring, al mit al tót taeg half zès. 'ne Lange middig, mer dae veel neet lang, dankzij alle minse van de Echter Revue !

Vöördrage in Ech en Zöstere

Ouch dit jaor wore d'r 2 regio-finales: op 12 april in Pej-Ech mit 37 deilnummers; op 19 april in Zöstere mit 24. En den te wete det dit al de bèste vöördragers zeen van de versjillendje sjoale, die soms 'n eige finale höbbe gehaoje óm oet te make waem verder nao de finale moog. Det mótt waal ingeperktj waere, want mit äöver de 30 deilnummers weurtj 't al 'ne late aovendj. Mer al die anger kènjer höbbe ouch hun bès gedaon en höbbe 't ouch spannendj gevónje. Per finale höbbe 3 extern jury-leje de taak oet te make waem van al die talente 't bèste haet vöörgedrage. In Ech wore det dit jaor: José Verheyen, Phil Schaeken en Frans Essers. In Zöstere zote Peter Feyen, Jos Wackers en Sascha Pesgens vöör die opdrach.

"Geer witj neet wie riek det g'r zeentj!"

Det wore de wöörd van Phil Schaeken oet Zitterd. Phil sjrif zelf ouch gedichte.

Hae woor door ós gevraogdj es ein van de juryleje op de declamatiefinale in Ech.

"Waat 'n niveau! Dao treutj eine op en doe dènks:

Dit is fantastisch, dao kömptj nemes mieë aan: 45 puntje (van de 50),

En effe later, den kómme d'r nog 'n paar mit zo'n hoag puntje-aantal.....

Neet te geluive. Waat zeentj geer riek in Ech."

Die wöörd zègke genóg äöver 't peil van de vöördrachte dit jaor bie de finales in Ech en Zöstere.

Geweldige optraejens op allebei de aovendje. Ouch dees kieër weer mit 'n paar verrassendje eige gedichte.

'n Paar vöörbeeldje oppe volgendje bladzijde >

Hie 'n klein spraekendje selectie:

Nils vertèltj äöver zien mam, die is get in de war, vuntj d'r.
I.p.v. Wórm zaet se perelink
'ne zakdook is 'ne tesseplak en...
paersblome zeen pape.

Dank zij **Lieke** weite w'r noe ouch waat "gaetjes sjete" is.

Feel haw 't in Zöstere äöver de Heiligdomsvaart:

Ich haop in 2021 op 'n klein rölke
in 't spel der ieëwe
nog lever get groats
goaj mich mer veur de lieëwe.

Waat höbbe kènjer 't toch drök

Noor: ich mót handjballen tröte en danse

En den kömpjtj mam:

hang dae jas op

ruim die tes op

maak dien hoeswerk...

Ich waer d'r zoa meug van.

Get feite

äöver de Declamatiewedstried:

Dit jaor deje kènjer mit van 8 sjoale: In "groat Ech" wore det BS de Violier, BS Angela, BS Patricius, SBO de Horst (allemaol mit 'n eige sjoalfinale) en eine deilnummer van St.Joas.

In "groat Zöstere" deje mit BS int Park (sjoalfinale), OBS de Springdonk en BS Jan Peeters.

**

In totaal kome op 12 april in de Pejjerhaaf in Pej 34 kènjer nao de finale. Det woor de 18e finale vöör Ech e.o.

In de Hermeniezaal in Zöstere op 19 april wore d'r det 27 bie de 12e kieër det dao 'n finale waerdje gehaoje.

**

De jury in Pej bestóng oet: José Verheyen, Phil Schaeken en Frans Esers. De prissentatie woor in henj van Patricia Beyer.

In Zöstere zote dit jaor Peter Feyen, Jos Wackers en Sascha Pesgens in de jury. Prissentatie: Jos Douven.

**

De Declamatiewedstried van Veldeke Krink Ech weurtj vöörberèdj en georganiseerdj door 'ne wirkgroep. Dao-in zote in 2018/19: José Verheyen, José Peters, Patricia Beyer, Ruud Roumen en vanoet 't bestuur Anke Heythuysen, Piet Aben en Ton van Wegberg.

Oetslaag Limburgse Finale in Panningen

Op zaoterdig 25 mei woor in DOK 6 in Panningen de Limburgse Finale van de Declamatiewedstried van dit jaor. Zeve wènnieërs van de finales van Veldeke Krink Ech in Zöstere en Pej, moogdje dao aan mit doen. Det höbbe ze allemaol prima gedaon! Vöördrage in zo'nne theaterzaal is 'n hieël belaevenis! En dich maete mit 30 angere oet de provincie maaktj 't bès waal spannendj.

Op 't resultaat moge w'r mit z'n alle bès waal gruuets zeen:

Bie de categorie basissjoal groep 3/4 :

1e plaats: Freek Swiatalski oet Zöstere. Limburgs kampioen 2019

Gedich: Is mich det sjrikke.

Bie de categorie basissjoal groep 5/6 :

1e plaats: Mirte Pustjens oet Roostere. Limburgs kampioen 2019

Gedich: 'ne Wèndj.

Bie de categorie groep 7/8:

2e plaats: Evena Kraanen. Gedich :Nemes kalt plat taege mich.

Alle deinummers (en hun aojers) hertelik dank en de wènnieërs proficiat.

WAAT NOG KÓMME GEIT

Informatie-aovendj mit Yuri Michielsen:

Van Limburgse Spelling App tót Corpus Dictionaire.

Es oetbreiing van dees spellings- taalmoduul kèntj m'n 't project zeen wo-äöver Yuri Michielsen deze aovendj ouch zal spraeke, nl. de Limburgse Corpus Dictionair (LCD). Det project is 'n samewèrkingsverbandj tösse versjillendje organisaties, oetgeveurdj en gecoördineerdj door de Stichting Limburgse Academie. 't Is 'n neet-commercieel óngerzeuksproject, gedeiltelek gefinancierdj door óngerzeuksgeldj (universiteite) en subsidies, mer vääral ouch oetgeveurdj door vriewilligers. Doel is 't bestudere van de versjillendje dialekte van de Limburgse taal. Mit es oeteindelik resultaat de taal mekkeliker toegankelijk te make vää de gebroekers van die taal, of det noe bie 't spraeke of 't sjrieve is.

Daoväär is 't nuuedig zoa vää mögelik tekste in alle dialekte te verzamele. Die dene den es basis óm 'n gratis online en gebroekersvruntjelijk waardebook van alle dialekte van 't Limburgs te make.

Wie det precies in zien werk geitj mit al die versjillendje dialekte zal Yuri op deze aovendj oetlègke op gróndj van ervaring mit anger tale, die ouch 'n variëteit in dialekte kènne.

't Zal dus ech 'ne interessante aovendj zeen vää ederein dae 't belangriek vuntj det 't Limburgs neet allein behaoje, mer ouch vää de toekoms verankerdj weurtj. En wie w'r dao zelf aan kènne biedrage.

Ederein is welkom in de Pejjerhaof, woonsdig 26 juni, 20.00 oer.

Vää minse wille de Limburgse taal gebroeke mit de hedendaagse media. Ouch de jeug vuntj 't "cool" óm in hun dialek te appe. In de haos weurtj gesjreve wie 't hun invèltj. Meestal is dit gein probleem en begriptj de anger de boadsjap waal. Baeter neet gans good gesjreve, den neet gesjreve zólle w'r mer zègke.

Intösse is d'r 'n hulpmiddel te installere op diene telefoon, womit dit get mekkeliker geit en mit de juste spelling. De Swiftkey-spellingapp is 'n vóndst, óntwikkeldj door Yuri Michielsen in samewèrking mit Microsoft en kan ederein helpe óm zien modertaal good te gebroeke. Det gebäärtj door 't aanreike van de gooj sjriefwies van 't gebroekdje of gezóchte woord. Daobie zeen alle dialekte in principe mäögelik. Wie mieë 'n woord gebroektj is en automatisch opgeslage is, wie groter de kans det 't weurtj aangebaoje. En es 'n woord in dien eige dialek d'r nog niet bie is, kènt m'n altied keze oet 'n anger Limburgs dialek. En good gesjreve natuurlik!

De óntwerper van dit hulpmiddel kan 't gebroek natuurlik nog baeter oetlègke. Daoróm haet Veldeke Krink Ech hem oetgenuuedigdij dit op 26 juni te kómme doen vää leje, mer ouch vää anger belangstèllendje die 't plat wille gebroeke. Vääruarde is waal det de app al op de telefoon is geïnstalleerdj. 't Downloade mótt dus vääruaf gebäärdj zeen. De aanwiesing wie det mótt, kèntj g'r hie naeve laeze. Det lökt jónger minse zónger mieë, met oos aojer leje zólle zich w'rsjienlik mótte laote helpe, door de (klein)kènjers of in d'n telefoonwinkel. Yuri Michielsen kan den op d'n aovendj alle gebroeksvarianties aangaeve en oetlègke. Daonao kan ederein d'rmit aan de slaag. **Waem bie de tied wiltj blieve en in 't Limburgs appe, duitj d'r dus good aan te kómme: woonsdig 26 juni, 20.00 oer in de Pejjerhaof.**

Microsoft Swiftkey – downloade en installere

Wae direct aan de slaag wiltj gaon mit de Microsoft spellingsapp op ziene tillefoon, duitj d'r good aan dae te intallere vää de bie-einkómst van 26 juni. Den höbtj g'r 't meis aan de aanwiesing en tips die Yuri Michielsen dae aovendj geuftj.

De spellingsapp installere is gein groate opgaaft vääruaf waem 'n bietje vertroewdj is mit de apparatuur. Es g'r det zelf neet zeentj, kèntj g'r emes anges vraoge det te doen: kènjers of kleinkènjers höbbe dao meestal gein meujte mit. Vraogtj die óm de Swiftkey-app te downloade vanoet de app-store (bie Apple) of de play-store (bie Android gebroek). Vervolges mótt es taal ingestèldj waere: Limburgs.

Vraogtj eventueel hulp van de buurman/buurvrouw, of gaontj vääruaf effe nao eure tillefoonwinkel. Op de aovendj zelf is geine tied óm det vääruaf ederein op ziene tillefoon te doen. Waal höbbe w'r 'ne medewerker van Youp-telecom van 't Ursulinenplein in Ech gevraagdj óm 19.30 oer aanwezig te wille zeen óm te helpe bie ónverwachdje probleme.

Jaorliks oetstepke

dít jaor nao de Voerstreek

De Voerstreek liktj in Belsj tösse de provincie Luik en aan de noordkantj oos eige Zuid-Limburg. De streek haetj häöre naam te danke aan 't reveerke de Voer. Väöl minse kenne de streek mit sjoan natuur en dörpkjes ómdet se dao good kens wanjele en fietse. En aete!

De Voerstreek maaktj noe deil oet van de Belsje Provincie Limburg. Mer de streek haetj – net zoa wie oos eige Limburg – versjillendje machtswisselinge doorgemaaktj. Det is nog stieëds dudelijk merkbaar in de cultuur en 't dialek van de streek.

Zoa maakdje de Voerstreek lang deil oet van het Hertogdom Limbourg. De hoofstad daovan - het stedje Limbourg - liktj in de Provincie Luik bie Eupen net ónger de Voerstreek. Ouch oos Provincie haetj häöre naam te danke aan det Hertogdom en stedje.

Naodet in Belsj oeteindelik in 1963 de taalgrens vasgesteldj waerdje, is 't in de Voerstreek enkele tieëntalle jaore politiek en maatsjappelik ónröstig gewaes. Väör de vasstelling van dees grens huurdje de Voerstreek tót de Frans spraekendje Provincie Luik; daonao waerdje det de Provincie Limburg, wo 't Vlaams de taal is. Tóch woor d'r nag lang eine Waals spraekendje börgemeister wie väöl van ós zich nag waal zólle herinnere (Louis Happard). De Belsje "taalstried" is dao toen of zien felst gebeurdj.

Weer bezeuke mit oos oetstepke op dae daag versjillendje locaties: Óm zoaget 10.00 oer kómme w'r aan bie Restaurant de Pley in Voeren väör 'n tas kóffie mit vlaai. Daonao bezeuke w'r 't Bezoekerscentrum Voerstreek in Voeren wo 'n prissentatie weurtj gegaeve äöver de invloed van taal/dialect op de gemeinschap; teves bezeuke w'r de historische cartotheek.

Óm 12.30 oer vertrèkke w'r noa de Abdij van Val-Dieu (Abdij van Godsdal), wo w'r 'n rónjdjeijing kriege. Daonao kriege w'r de lunch in het restaurant Moulin de Val Dieu. 'n Bietje laat mesjien, mer det kós neet anges.

Nao de lunch gaon w'r nao de Commanderie St. Pieters-Voeren, wo w'r zoaget óm 16.00 oer aankómme. W'r bezeuke dao de forelle kwekerie, inclusief forelle preuverie mit 'n consumptie.

Óm zoaget 18.15 oer: vertrèk nao Ech, wo w'r rónjdj 19.00 weer aankómme.

Koste väör leje - alles biejein en inclusief lunch - € 46,00. Opgave op de gebroekelike meneer door 't geldj äöver te make op oos raekeningnummer (achterkantj Veldeke Bekèt bie de penningmeister). **Dus: mit de bós op vriedig 5 juli 2019, vertrèk vanaaf de Nieuwe Markt, Ech óm 09.00 oer.**

Det Dörp

Tösje Zöstere en Zitterd versjaole
Lik de Nuujstadt zo'n bietje verlaore
Wo zich ederein mit ederein en alles
bemuit
In det dörp bèn ich opgegruid.

Ich heur in gedachte
die sjoelbel weer gaon
En zeen op de sjeelplaatsj
de meister waer sjaon
Dao sjtappe get koelluuj
mit ei sjlaoperig gezich
Op de bös veur de volgende sjich.

Tösje Zöstere en Zitterd versjaole
Lik de Nuujstadt zo'n bietje verlaore
Wo zich ederein mit ederein en alles
bemuit
In det dörp bèn ich opgegruid.

't Awd mergelkirkske
vertèlt zónger weurd
Euver denger
die ewe trök zeen gebeurd.
De baas op de meule
haet 't water gesjtuuwd
Wo 't meuleraad mit aan wurt geduud.

Tösje Zöstere en Zitterd versjaole
Lik de Nuujstadt zo'n bietje verlaore
Wo zich ederein mit ederein en alles
bemuit
In det dörp bèn ich opgegruid.

Aan dich mie leif kèndj
haw ich mien hart toen verpandj
Ónhenjig gehaspel
mit dich aan mien handj
Doe goufs mich ein muulke
en det woor niet verkeerd
Want zelf haw ich det nootsj geris-
keerd.

Tösje Zöstere en Zitterd versjaole
Lik de Nuujstadt zo'n bietje verlaore
Wo zich ederein mit ederein en alles
bemuit
In det dörp bèn ich opgegruid...
In det dörp bèn ich opgegruid.

Mart Moors,
Nuujstadts

Poëziewanjeling door de Nuujstadt

Mit gedichte, verhaole en meziek

De poëziewanjeling van dit jaor zal in de meis zuidelike kern van oos gemèndje Ech-Zöstere zien: de Nuujstadt. Dao höbbe w'r in äöverlèk en samewèrking mit de Heemkundevereniging en mit stadsgidse de plekke oetgezochtj wo w'r langs wanjele en wo w'r effe stil staon óm te loestere nao 'n väädracht en nao meziek. Het zal den dit jaor väädr de viefdje kieër zien, det Veldeke Krink Ech zo'n wanjeling organiseertj.

De wanjeling vuntj plaats op woonsdig 21 augustus taeg de aovendj en w'r raekene daobie natuurlik weer op sjoan waer. Wie bie de poëziewanjelinge gebroekelik, is 't 'n toch langs bekèndje of ónbekèndje plekke, mer 't is gein rónjleiding mit oetlèk! Speciaal aan dees wanjeling is det 't verhaol van die plekke wo w'r aeve stil blieve staon, weurtj oetgedròktj in 'n gedich of verhaol. De meiste hievan speciaal väädr dees wanjeling gesjreve. Daobie hie en dao ouch passendje meziek. Det alles geuf de poëziewanjeling 'ne bezunjere sfeer, wie degene die al èns eerder zien mit geloupe (op Lilbosch, in Zöstere, Staeveswaert of centrum Ech) al waal wete.

W'r loupe in 2 groepe van max. 30, zoadet de väädrachte ouch good te verstaon zien. Mer lètj op: det zólle neet allemaol leje van Veldeke zien. De Heemkundevereniging zal dees wanjeling ouch aan hun leje aanbeje en ouch inwoners van de Nuujstadt kónne mit loupe. Mitwèrking väädr de intermezzo's in poëzie en/of meziek höbbe w'r weer gezochtj en gekrege bie de sjrievers van de Sjrieverkrink Midde-Limburg en bie 'n aantal muzikante oet de ómgaeving. Waem mit geit loupe mótt raekening haoje mit ruim 'n oer wanjele en staon. Mit rollator is de route neet te loupe. Stevige sjoon zien aan te bevaele.

Nao aafloop kan m'n 'n tas kóffie of get anges drènke en eventueel op terras biekómme en/of naopraote. Dit drenkske is inbegrepe in de deilnamepries van 4 euro p.p. dae w'r väädraaf bie opgave wille óntvange. Det is nuedig óm ein en anger good te kènne organiseren. In 2 groepe kènne maximaal 60 deilnummers mitloupe. Opgave en betale kan op de bekèndje meneer, leefs p'r bank mer kan ouch mit 't streukske van 't formulier in de brevebös bie Theo Bougie. Mer wie al gezag: tót dit aantal is bereiktj! Aan oos poëziewanjeling kan ederein deilnumme, dus neet allein de leje. Det is ouch de bedoeling, want w'r wille ouch angere laote ervare wie sjoan de Limburgse taal kan zien. Mer dit kan ouch beteikene det 't aantal gaw is gehaaldj, wie väädrig jaor. Den kriege de te-laot kómme hun geldj trök. De angere kriege verder gein berich.

Alle deilnummers waere óm 19.30 oer verwachtj bie 't vertrèkpuntj. Det is de parkeerplaats oppe Mert in de Nuujstadt. Van hie aaf zólle w'r ouch vertrèkke. Det kan beteikene det 'ne groep get langer mótt wachte bie 't vertrèk (henjig es m'n get laat is..). Mer de ieës vertrokke groep zal nao aafloop mótte wachte tót ederein bönne is. Bie slech waer geitj 't neet door en sjuuftj 't 2 waeke op. **Woonsdig 21 augustus, 19.30 oer op de Mert in de Nuujstadt.** Vergaetj neet oppertied uch op te gaeve: betaaldj is opgegaeve, tót de 60 deilnummers in totaal.

De Kroedwösj

Volges Annie Schreuders-Derks in deil 2 van ziene 4-deilige Limburgse almanak "De hele santenkraam", is 15 augustus de fieëstelikste daag in de zomer. 't Is kèrkelik de daag van Maria hemelopnumming: mit zeel en lichaam volges 'n dogma-verklaoring door paus Pius XII in 1950. Es gevolg is 't de patroonsdaag van o.a. alle zakeluu, óngernummers, metselieërs, vèssers en priesters. Zoewe die det allemaol nog wete...? Ze is de besjermster van pas gebaore kènjer, aangerope bie barenspeen, moeilik zwanger gerake, bloedinge, bräöke, incontinentie, koorts en reumatiek, oug- en zenuwziektes.

De kroedwösj haet d'r mit te make det rónjd de tied van "Slevrouw Hemelvaart" alle kroed en blome op z'n sjoonst bleuje. 'ne Good samegestèldje kroedwösj woor good vöör alles, o.a. taeghe rupse in d'n haof, taeghe ratte en muus in de sjuur. Die beteikenis is aafgenómme en de veldjplantje make al hieël dök plaats vöör gewuuen plantje oet d'n haof, zónger speciale achtergrónjd en neet mieë óm hoes en good taeghe kwaole te besjerme. Sómmige minse vandaag d'n daag hange de kroedwösj mieë es teike van 't verbónje zeen mit de natuur. Mer 't gebroek is neet minder sjoan daodoor.

-De vereniging Natuurvrienden Susteren haoje eder jaor 'n Kroedwösj-viering in de Amelberga basiliek.

-De Parochie Pej hultj al 'n paar jaor 'n kroedwösj-wanjeling in de ómgaeving van Lilbosch. Haoj daovöör de aankondiging in 't Waekblaad in de gate.

Limburgs preuve...

'ne aovendj äöver streekprodukte

Op 20 september (lèt op: dit is op 'ne vriedig!) höbbe w'r 'n aovendjvöllendj programma äöver Limburgse streekprodukte. Welke zeen bekèndj? Wo kómme ze vanaaf en wie waere ze gemaaktj? Det alles weurtj ós vertèldj door Peter en Judith Jansen, die 'n bedrijf mit dit soort produkte veure in Zwame. Die informatie, vöör en nao de pauze, doertj 2 x 45 minute. Tössedoor vèltj ouch nog ein en anger te preuve, mer det kosj get, n.l. 3 euro p.p. (neet-leje 5 euro p.p.)

Opgave vöör deze aovendj kan door 't äövermake van det bedraag op 't raekeningnummer (kiek achter op 't Veldeke Bekèt, bie de penningmeister). Wiltj g'r 'ne introducee mit numme dae gein lid is? Den kèntj g'r die same mit eur eige opgave en ónger eur lidnummer opgave. Waal zeen de koste vöör neet-leje 5 euro p.p. Det is ieërliek, want aan de aovendj zelf zeen vöör de Krink ouch koste verbónje. De opgave mótt bönne/äövergesjreve zeen vöör 13 september. Waem neet per bank kan/wiltj betale kan tót dae datum 't bedraag in 'n envelopp doen en bezörge bie de penningmeister. Op 'n briefke of op de envelopp de name vermeldje vöör waem betaaldj weurtj.

Smakelik preuve dus op vriedig 20 september, 20.00 oer in de Pejjerhaof, Houtstraat 7.

Kroedwösjgebed

Slevruike, kiek, ich kóm de Kroedwösj brènge
En uch ter ieër, get baeje en get zènge.
Det maak uch haope weer ein bietsjke blie,
Weer zeumerde good, van alles zit d'r bie.

Weer höbbe Reinvaar taeghe jich en wurm en hómmel,
Ouch heks en duvel vènje 't eine klómmel,
Weer höbbe Roaze in ós häöfke sjtaon
En haope det die sjtieëds good blieve gaon.

Veur 't al daags broad get Terf en ouch get Kaore
Get Mintha taeghe sjnóttelbel en blaore,
Eine Notetak d'rbie is ouch neet sjlech,
Dae hilt ós mök en óngesiefer weg.

Aels jeug d'n duvel weg wie weer det haope
En bie de weeg kan 't kiendje baeter sjlaope.
Get Kammille veur de krenkskes van al daag,
De Witte Reinvaar veur de pien in kop of maag.

De Droeve zeen veur de goje kantj van 't laeve.
Ich drènk gaer wien, kèntj g'r mich det vergaev?
De Geitebaard kump ein hoesvrouw sjtieëds van pas,
Det zörg veur eine frisje lieveskas.

Ich höb 'n reip van Sjolkesjtóf gevónje,
Dao höb ich alles mit biejein gebónje.
Ouch duujde ich nog flot ein Goudsbloom drin
Veur mien sjoanheid want, ich bön eine greuëtsje pin.

Slevrouw, weer haope det geer uch blif meuje
En det geer zörg det 't ummer zoa moog greuje.
Kóm zaeghe noe dae sjoane Kroedwösj poes.
Den gaon weer good besjerm veur ein gans jaor weer nao hoes.

ASD

Kapel en voetvalle van Sjaelberg

Róndj 't kèrkelik fieës van 'Lès Levrouw' ('t lèste Mariafieës: Maria geboorte, 8 september) en 't dao-aan verbónje octaaf (8 daag) stuijt de kapel van Sjaelberg weer in 't middelpuntj. Neet mieë wie vreuger, toen waerdje dae daag geveerdj es zóndig en oet de ómlikkendje parochies trokke processies nao de kapel.

De tieje zeen verangerdj en de opvattinge äöver geluif en kèrk ouch. Mer 't geveul bie de kapel van Sjaelberg en de legende van Maria en de herder is bie vööl minse gebleve. Die herinneringe waere laevendj gehaoje door de jaorlikse vering van de octaaf. Op 'n meneer die bie deze tied pasj. De kapel stuijt centraal en de kerne/vereniginge van rónjdóm Ech waere d'rbie betrokke. Aan de äöpeningsmès op de ieëste zaoterdig van 't octaaf geuftj Veldeke Krink Ech ouch dit jaor weer 'n dialect-tintje: **op zaoterdig 7 september, óm 19.00 oer in de paviljoentent bie de kapel. G'r zeentj dao den allemaol welkom.**

De Mariaverering op Sjaelberg stuijt al vermeldj in 'n sjrievie oet 1733 wo-in Jacoba de Chatelain aan de bissjop vreug 'ne aaflaot toe te kènne aan aan degene die langs de zeve klein kepelkes ("voetvalle") aan de Houtstraot, vanaaf 't good "Holtstraete" van de familie de Chatelain, ginge baeje mit es eindpuntj de kapel van Sjaelberg. Die voetvalle zeen bie de renovatie van de Houtstraot aafgebraoke, mer later, in 1982, weer hernuudj gegroepedj rónjdóm de kapel van Sjaelberg. Wodoor 't 'n historische en inspirerendje plek is gewore.

Zöstervereniginge

Heemkundevereniging "Echter Landj":

* Zaoterdig 22 juni, vertrèk 13.00 oer
Excursie nao kestieël Sjaesberg

Verder info: www.echterlandj.nl

Natuur Historische Vereniging "Pepijnsland":

* Zaoterdig 13 juli, 21.00 oer
Nachvlindertelling
Plaats weurtj nog bekèndj gemaaktj.

* Zaoterdaag 6 juli en 17 aug., 09.00 oer:

Themawanjeling door de Doort vertrèk vanaaf observatiepost "de Wielewaal"

* Zaoterdig 10 augustus, 09.30 oer:

Excursie Haeselaarsbroek
Gidse: Wilma Dingelstad en Joep van Hout.

Verder info: www.pepijnsland.nl

Vereniging v. Natuurvrienden Zöstere:

* Vriedig 21 juni, 20.00 oer:
äöpening Expositie Ton Vranken
40 jaor Limburgse Maas-/Landsjappe
in Cultureel Centrum D'n Hook

* Zaoterdig 17 aug.:
Kroedwèsj-zaegening in de Basiliek
mit aansloetendj Fête Champètre in 't beeldjepark.

* Dónderdig 12 sept.
Bösreis nao Overloon
nader info t.z.t.:
www.natuurvriendensusteren.nl

Alle avondje zeen toegankelijk.
Es g'r neet lid zeentj taeg 'ne kleine entree, net wie weer det doon bie neet-leje.

ADVOCATENKANTOOR **Reijans**

Maak gerós 'n aanspraak.
't ièste gesprek is altied vrieblevendj en kosteloos!

Mr. E.H.C.K. Reijans
Advocaat

Molenstraat 3a
6101 CW ECHT

T: 0479 40 15 22
I: www.reijans.nl

**Blaemeshop
Bovend'eerdt**

Kreyerstraat 6
6101 CL ECHT
tel: (+31) 475 486407
email: bloemeshop@xs4all.nl

Limburgse grootste keus
in tuinplanten en bomen

Limburgse Keus
Planten en Bomen

H. Maessen

Rijksweg Zuid 23 ECHT
0475-481293

www.limburgplant.nl

Herdenk leven

Peusen

www.peusen.nl
Berkikweg 37, ECHT
Nieuwenstraat 16, Sjaesberg
MATE 45W 100

**NEWAVE
ENGINEERING**

VERTRUWDE OPLOSSINGEN

**NEWAVE
ENGINEERING**

**MULDERS
ADVOCATEN**

VERTRUWDE IN OPLOSSINGEN

Postbus 1, 6100 AA ECHT
T +31 (0)475 - 419 419
F +31 (0)475 - 486 474

Houtstraat 56, ECHT
Akerstraat 157, Kerkrade

www.mulders-advocaten.nl

**Paula Cox
'Mooi Wonen'**

De verkoop van je woning, van start tot eind geregeld.

Betrokken, creatief en betrouwbaar makelen met kennis van uw regio.

+31 (0)6-547 970 47
www.pcwv.nl

**P
reuzerie**

DE TOREN

7 dagen per week geopend

Houtstraat 15
0475 - 48 25 45
www.preuzerie.nl

Rabobank

Indien onbestelbaar: Oleanderstraat 2 6101 BX Echt

Krink Ech

JAORPROGRAMMA 2019

Activiteite, die al gewaesj zeen:

- 11 en 25-01 **Flitscursus Echs,**
- 15-01 **Laezing äöver 't hoesslachte,** door Hub Lacroix
Samewèrkingsactiviteit van de Heemkundekring "Echter Landj"
- 30-01 **Dialek in al zien sjoanheid:**
Op bezoek bie de Bóntje Aovendj vanne Aester.
- 13-02 **Aangeklèdje Jaorvergadering**
Mit kóffie, vlaai, fotopresentatie en meziek
- 21-02 **Daag van de Modertaal:**
3 monologe en meziek
- 24-03 **Echter Dictee**
Op zóndigmiddig van 13.30 - 16.30 oer.
Zaal Cultuurhoes de Plats, Ech.
- 12-04 **18e Finale Declamatiewedstried vöör de jeug van Ech e.o.**
Pejjerhaof, vriedigaovendj óm 19.00 oer.
- 19-04 **12e Finale Declamatiewedstried vöör de jeug van Zöstere e.o.**
Hermeniezaal, op vriedigaovendj óm 19.00 oer
- 21-04 **Ech....Opgehemeldj.**
Bezoek aan de speciaal vöörstelling van de Echter Revue
Euro Detach theater, Ech; zaal aoep vanaaf 13.00 oer
- 25-05 **Wanjeling/bezoek Kwekeriek - plöktuin, in Zöstere**
Samewèrkingsactiviteit van de Nat.Hist.Vereniging "Pepijnslandj"
vanaaf 09.30 oer

De bönnekort kómmendje activiteite staon besjreve in dit nummer:

- 26-06 **Limburgse spellings-app,**
Achtergróndj, oetlèk en instructie door Yuri Michielsen
Pejjerhaof, op woonsdig óm 20.00 oer
- 05-07 **Jaorliks oetstepke.**
Dit jaor nao de Voerstreek in Belsj.
Bös vertrèktj vanaaf de Nuuj Mert óm 09.00 oer
- 21-08 **Poëzie-wanjeling**
Mit meziek en vöördrachte, dees kieër oppe Nuujstadt.
- 07-09 **Dialek-mès bie de kepel op Sjaelberg.**
Bie gelaegenheid van de Maria-oktaaf
- 20-09 **"Limburgs preuve"**
aovendj äöver en mit streekprodukte.
Pejjerhaof, op vriedig (!) óm 20.00 oer.
- 17-10 **S(j)terre S(j)traole - 5**
Aovendj mit meziek, zang en vöördrachte.
Hermeniezaal, Zöstere, op dónderdig
- 20-11 **Echter krakelinge en vuurstein.**
Informatie äöver dees typisch Echter lekkernieje.
Pejjerhaof, op woonsdig óm 20.00 oer.
- 15-12 **Kersviering**
Det weurtj dit jaor 'ne middig "Op waeg nao kers"
Ouch mit meziek, vöördrachte en get te aete - in de Pejjerhaof.

Kringbestuur

Vöörzitter:

Dhr. A. (Ton) van Wegberg
Oleanderstraat 2
6101 BX Echt
0475 48 21 49

Secretaris:

Mw. M. (Magna) Bedaf-Willems
Zwaluwstraat 4
6111 AV St.Joost
06 10 86 17 10
info@veldekekrinkech.nl

Penningmeester:

Dhr. Th. (Theo) Bougie
Thaalpad 129
6102 EH Pey
0475 41 11 69
IBAN: NL 65 RABO 0138 6319 64

Bestuursleje:

Dhr. P. (Piet) Aben
Schilbergerstraat 4
6102 AJ Pey
0475 48 21 46

Mw.A.(Anke) Heythuysen-Corstjens
Houtstraat 80
6102 BK Pey
06 30308494

Dhr. R.(Rinus) Mulders
Rozenlaan 22
B-3930 Achel (B)
0032 489 00 83 03

Mw. Y. (Yvonne) Smeets
Wilhelminaplein 4a
6097 AT Heel
0475 57 20 06

Eur lidnummer stuitj hie baove, baove 't adres. Gaer te vermeldje bie opgaves en betalinge.